

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in ob

Ljubljanska knjižnica,
Ljubljana

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem uradu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

LJUBLJANA, dne 14. aprila 1923.

ŠTEV. 43.

Odvzemanje poslovnih prostorov in stanovanj.

V letošnji tretji številki je prinesel Trgovski list članek o sedaj veljavnem stanovanjskem zakonu in pravilniku in sicer je bil govor oodpovedi in najemnin.

Ze takrat smo opozorili na neskladnost med zakonom in pravilnikom glede odpovedi za stanovanjske prostore in pa poslovne lokale. V tem pogledu je izšel pred kratkom tudi v jutru članek enega najmerodajnejših faktorjev pri odločevanju v stanovanjskih zadevah, sicer obče priznanega, odličnega jurista. Ta prav tako in še obširneje kaže na nedostanke in nesoglasja med stanovanjskimi predpisi.

Ker se pa v zadnjem času ponavljajo pritožbe radi naravnost nezaslišane razlaganja in izvajanja stanovanjskih predpisov glede odvzemanja poslovnih prostorov in stanovanj trgovskim in industrijskim podjetjem (čl. 3 pravilnika), je potrebno, da se s tem popeča nekoliko tudi javnost.

Kakor nam je znano, se postavlja stanovanjsko sodišče pri pokrajinski upravi v Ljubljani na stališče, da imajo veletrgovci in veleindustriji za svoje službenice in za svoje poslovne lokale sezidati nove hiše, če tudi imajo svoja stanovanja in poslovne prostore v svojih lastnih, davno pred 1. 11. 1914 sezidanih ali pridobljenih zgradbah. Stanovanjsko sodišče torej ne dela razlike med velepodjetniki, ki imajo svoja stanovanja in poslovne prostore v tujih in onimi, ki imajo v svojih lastnih starih zgradbah. To stališče, ki vodi v absurdnost, je že pri primitivni logični interpretaciji člena 3 pravilnika nevzdržno in pravno neutemeljeno. Tozadevna določba, pravilno interpretirana, se more nanašati edino le na taka podjetja, ki imajo svoje poslovne prostore v tujih starih zgradbah in ki svojih stanovanjskih hiš sploh nimajo.

To hočemo dokazati v naslednjem: Člen 3. pravilnika govori o podjetjih, ki so v starih zgradbah. Takim odvzame stanovanjsko sodišče poslovne prostore, če v danem roku ne zgradi stanovanjskih hiš za svoje nameščence in za »porazvrstitev« svojih poslovnih prostorov. Če ima podjetnik sedaj svoje poslovne prostore v tujih starih zgradbah je ukaz, da mora zgraditi za njih porazvrstitev svojo lastno hišo, smisel ni v redu. Ali pa more normalno misleč človek umeti, zakaj bi se sililo onega, ki ima svoje poslovne prostore že v svoji stari pred 1. 11. 1914 pridobljeni zgradbi, da sezida novo hišo za »porazvrstitev« teh svojih poslovnih prostorov? Če bi — po tej logiki — veletrgovec primerne prostora za novo stavbo ne mogel dobiti v mestu, bi moral za to, ker se ga je smatralo za dovolj premožnega, zidati magari sredi ljubljanskega polja zgradbo da tam porazmesti svoje poslovne prostore, ki jih je imel doslej v mestu v svoji hiši. Ze besedilo člena 3. samega kaže po navedeni najnovejši interpretaciji stanovanjskega sodišča nesmisel in ne logiko te interpretacije. Zlo, ki obstoji v nepreciznosti naredb, ki porajajo stoletni najsvetejši princip nedotakljivosti zasebne lastnine, rodi zopet nadaljno zlo: površno in ne logično interpretacijo, ki se upira vsakemu pravnemu čutu in razumu.

Pojdimo k drugim členom, ki so z ravnokar obravnavanim v zvezi, da

vidimo, če podpirajo pobijano interpretacijo.

Takoj prihodnji člen 4. polaga g. stanovanjskim sodnikom na srce, naj mislijo pri svojem zidanju hiš z dekreti nekoliko tudi na to, da država le ne more biti brez pridobitnih krogov, brez katerih bi tudi državnih dohodkov ne bilo. Ze uvodno besedilo tega člena potrjuje interpretacijo, da velja člen 3. pravilnika le onim, ki imajo svoje poslovne prostore v tujih zgradbah. Saj pravi: »Pri uporabljanju predpisov člena 3. pravilnika proti zgoraj omenjenim podjetjem je treba za to, da ne bi ta podjetja zaradi zidanja svojih hiš spravila v nevarnost svojega obstoja itd. Zakaj pravi svojih? Pač za to, ker je mislil na take osebe, ki sedaj niso v svojih marveč v tujih starih zgradbah in ki naj si, ker so dovolj premožne, sezidajo pri tem pomanjkanju stanovanj in lokalov svojo zgradbo.

Sledi člen 5., ki ga zakon vspejuje s členom 3., le, da se ne tiče odvzemanja lokalov, temveč stanovanj. Ta člen govori izrecno, da se odvzamejo stanovanja onim, ki v državi nimajo svojih hiš.

Prav posebno pa nepravilnost interpretacije člena 3. pravilnika po stanovanjskem sodišču dokazuje besedilo člena 6. Da stanovanjsko sodišče dozna, komu more diktirati zidanje hiš, določa ta člen izrecno: »Omenjeni zavodi in ostala podjetja (to je iz člena 3), kakor tudi najemniki (čl. 5.) morajo prijaviti svoje poslovne prostore odnosno svoja stanovanja, nameščena v tujih zgradbah«. Torej onemu, ki ima nameščene svoje lokale ali svoje stanovanje, v svoji zgradbi sploh ni treba prijaviti le teh. Takih oseb odnosno podjetij se določbe o odvzemanju lokalov in stanovanj sploh ne tičejo.

V ilustracijo površnosti in nepreciznosti pravilnika, naj bo za nameček še pripomba, da pravi člen 3. pravilnika, da se bodo poslovni prostori odvzeli, v isti sapi pa zopet pravi v točki c) čl. 15., da se ne smejo dodeljevati zgradbe, ki po svojem prvotnem namenu ne spadajo v kategorijo stanovanj (n. pr. poslovni prostori). Eventuelno vzetih poslovnih prostorov se torej ne bo smelo nikomur več dodeliti.

Tako se torej na nelogičen in pravno neutemeljen način po milijoli stanovanjskega sodišča razlagajo stanovanjski predpisi. Najlepše pa še pride! Stanovanjsko sodišče odloča glede odvzemanja lokalov in stanovanj in zidanja novih hiš, kot prva inštanca. Zoper tako odločbo po mnenju stanovanjskega sodišča ni pritožbe. V konkretnem primeru ne izpremeni na stvari tudi nobena nadzorstvena pritožba več. Ona bi imela kvečjemu uspeh, da ministrstvo za socialno politiko ugotovi napačno postopanje stanovanjskega sodišča in le temu da za bodoče tozadevna navodila.

Mnenja smo pa, da tudi to ne drži n ne more držati, da bi stanovanjsko sodišče kot prva inštanca odločevala ob enem tudi kot zadnja, da bi bile stranke izročene njegovi magari pomotnemu odločanju na milost in nemilost. Določbe člena 48., ki prihaja v tem vpogledu v poštev, se tičejo le določb stanovanjskih oblasti I. stopnje in stanovanjskih razsodišč za najemnine in pa pritožb zoper te. O teh pritožbah odloča nato stanovanjsko sodišče pri pokrajinski upravi in kot druga inštanca končno veljavno. Kaj pa je z odločbami, ki jih izreče stano-

vanjsko sodišče, kot prva inštanca? Ker govori člen 48. le o odločbah stanovanjskega sodišča na pritožbe zoper prvo inštančne izreke, drugod v pravilniku pa o tem ni več govora, je torej to vprašanje glede možnosti pritožbe zoper odlok stanovanjske oblasti in kot prve inštanice v stanovanjskih predpisih nereseno. Možna bi bila le analogija glede načina pritožb zoper odloke, ki jih izda v drugih zadevah pokrajinska uprava kot prva inštanca. V tem oziru je torej pravilnik pomanjkljiv. Nemogoče si je namreč misliti, da bi se zoper odločbo o najemninah, kjer gre za vrednost komaj par 100 kron, mogel pritožiti na višjo inštanco, ne mogel pa bi se zoper odločbo, kjer gre mogoče za milijonske vrednosti. Gorostasnosti, da bi zoper prvo inštančni odlok, ki odloča o milijonskih vrednostih in o gospodarskem bitu ali ne biti podjetnika, ne bilo pritožbe na drugo stopnjo, ne najdemo niti v sodnem, niti v upravnem postopanju civiliziranih držav. To je mogoče le po našem stanovanjskem pravilniku, ki je v taki obliki, kakor se sedaj razlaga, pravi juristični monstrum.

Nobeden ne more zanikati, da brez gospodarskih krogov tudi država ne more obstajati. Oni so njena hrbtnica, oni so vir, iz katerega zajema država svoje dohodke in oni so sila, na katero edino se more uspešno opirati država v mednar. mirodnem konkurenč. boju. Praksa, kakor jo uvajajo stanovanjske oblasti, pa naravnost brezmiselno izpodkupe temelje uspešnega razvoja in prosperiteta gospodarstva, ker ravna s pridobitnimi krogi, kakor da bi veljali zanje drugi zakoni kot za ostale državljane, kakor da so oni državljani druge vrste. To jemlje vsako zaupanje v objektivnost in resnost državnih oblasti. Naše gospodarstvo se itak že s skrajnim naporom upira inozemskemu konkurenčnemu pritisku, naša industrija je še - le v razvoju in se komaj polagoma gospodarsko osamosvojujemo. Če pa se jemlje trgovini obrtu in industriji glavni pogoj za eksistenco, to je krvavo potrebni in danes tako utesnjeni kapital, za zidanje par neokusnih na milijone dragih stavb, je to v današnjih časih naravnost atentat na eksistenčne predpogoje države same.

Ministrstvo za socialno politiko je odgovorno za stanovanjske predpise in njih izvajanje. Pozivamo ga, da naredi gori opisani nezaslišani praksi in nedostatkoma stanovanjskih predpisov nemudoma konec.

Zgodovina in gospodarsko ozadje francosko-belgijske poruhrske akcije.

(Konec.)

Zgodilo se je torej ravno nasprotno, kar je pričakovala Francija. Nemčija se je na znotraj gospodarsko in industrijsko še bolj utrdila. To je bil njen prvi trik, a kmalu mu je sledil drugi.

Prva reparacijska plačila je redno oddajala; ko pa je bil izveden omenjeni načrt povzdige industrije, je hotela svojo valuto oslabiliti iz dveh razlogov. Prvič naj ta korak oslabi njeno plačilno zmogljivost, drugič pa naj da ojačeni industriji priliko, da v masah izvaža svoje vsled nizke valute ceneno blago in s tem konkurira s Francijo in zlasti z Anglijo na svetovnem trgu. S tem bi se torej nemška industrija še bolj

ojačila in bi pridobila na terenu in padec marke bi bil le fiktiven.

Kmalu je te načrte uresničila. V juliju 1922 je bila marka pri nas ca. 0.25 Din a v oktobru ob istem stanju dinarja le še 0.025 Din. Začela je zato ustavljati reparacijska plačila z izgovorom, da ni zmožna plačati.

Vršile so se nato ponovne konference reparacijske komisije, na katerih pa so se vedno znova pokazale difference med Francijo in Anglijo, ki je zahtevala, naj se Nemčiji nekaj dolga izbriše in si ji da priliko, da najame posojilo, ker s tem bi marka pridobila na vrednosti, nemški izvoz in konkurenca pa bi bili znatno oslavljeni. A Francija ki je uvidela, kako jo je Nemčija varala, je vztrajala na svojem stališču in se pripravljala, da se posluži pravic verzajskega miru, ki dovoljuje zasedbo nemškega ozemlja v slučaju neizterljivosti reparacijskih plačil.

V oktobru prejšnjega leta so bili poslani reparacijske komisije sami v Berlinu, da predložijo svoje predloge in ugotove nemško plačilno zmogljivost. A Berlin je tedaj vse predloge zaveznikov odklonil z bahato gesto, češ, versajski mir imate v rokah, a praktično ga ne boste izvedli.

Vendar pa Nemčiji njen načrt oslabilte marke z inflacijo ni popolnoma uspel. Marka je v novembru pričela nenadoma prehitro padati in cene so horendno zrastle. Prebivalstvo je s strahom pričakovalo poloma. Dolar, ki je začetkom novembra notiral v Berlinu še ca. 7000 M, je narastel na 48.000 M.

Francija se je konečno naveličala te igre. Uvidela je, da hoče Nemčija preslepiti ves svet, da bi se s tem opomogla. Vse je kazalo, da ne bo tako enostavno prisiliti Nemčijo k plačevanju. Ali se naj po tolikih brezuspešnih konferencah spusti v nova pogajanja z zavezniki, za katera ni bilo izgleda, da bi se povoljno zaključila in bi od tega imela korist samo Nemčija, ki bi v tem času ne dajala reparacij in bi s tem svojo industrijo ponovno ojačila? Francija se je zavedala, da je prišel trenutek, ki bo odločil ali bo francoska industrija zmagala ali propadla. Zmaga francoske industrije zahteva visoke svote za vzpostavitev, kajti najindustrija krajši so bili upoštešeni. Ako teh reparacij ni, mora državni proračun pokazati takoj velik deficit, frank mora pasti. Ali naj Francija to riskira in še čaka, da se bo nemška industrija še bolj ojačila?

Razvidno je iz tega, da je imela Francija pred seboj jasne cilje, ko je z Belgijo napravila načrt, za zasedbo Porurja. Vsa odporna moč Nemčije izvira iz njene industrije z najmočnejšim centrom v Porurju. Ta centrum je torej treba postaviti pod francosko-belgijsko kontrolo in upravo. Tu se nahajajo mesta Duisburg, Mühlheim, Essen, Bochum, Gelsenkirchen in druga z obsežno industrijo in premogovniki. Ako se ta del zasede, je Nemcem izbito glavno orožje. Brez teh rudnikov nemška industrija ne more uspevati in Nemčija se bo morala slej ko prej podati.

Tako se je izvršila zasedba. Angleska diplomacija je pri tem koraku ostala nevtralna, ker ni hotela Franciji sama pomagati do prevelike moči, nadalje pa je zopet pričakovala od tega koristi, kajti, dokler bo Nemčija imela denar, si bo

drugje nabavila potrebni premog in tu pride v prvi vrsti Anglija v poštev.

Takoj, ko so vkorakale francosko-belgijske čete v Nemčijo, je slednja obema ustavila vsa reparacijska plačila hoteč s tem izboljšati kurz marke, ki je padel pregloboko. To se ji je tudi posrečilo, kajti dolar je v Berlinu kmalu nato padel na 2.100 M in marka se je v Curichu stabilizirala na 0.025 šv. fr., a kakor ponavadi cene niso nazadovale in s tem se je življenje v Nemčiji sila podražilo. Ta korak se je torej Nemčiji popolnoma izjalovil.

Danes pa se vprašamo, ali je imela ta akcija zaželeni uspeh. Po točnih podatkih moremo ugotoviti, da Francija v teh mesecih iz zasedenega ozemlja ni dobila toliko na vrednosti, kolikor bi ji donesli nemški reparacijski obroki za te mesece. To izvira iz dejstva, da se je morala boriti z jako nemško protioorganizacijo, da je skoro povsod naletela na odpor in da je morala v vseh obratih poslati lastne ljudi. Nemško časopisje beleži to z velikim veseljem, vendar pa tega ne smemo smatrati za neuspeh, kajti, kakor omenjeno, bi se različne konference zavlekale in Francija bi v tem času sploh ne prejela ničesar. Nadalje pa se da konstatirati, da je vsled te akcije nemška industrija utrpela daleko več škode, nego francoska, ki so jo preje vzdrževale reparacije.

Večkratne angleške kritike, ki govorijo proti zasedbi, so le izraz bojazni, da se Francija preveč ne ojači na škodo Anglije, kajti dobro jim je znano, da je Poincaré pripravljen ostati v Nemčiji leto dni in še več. In lahko se potem zgodi, tako računata previdni angleški politik, da Francija ne bo prerada dala Porurja nazaj.

Nemčija je po okupaciji vprizorila strašno gonjo proti Francozom, meneč, da se bo ves svet obrnil od Francije, a ostala je osamljena; vse njene misije za intervencijo so bile brezuspešne. Ostane ji le ena možnost: z vsemi sredstvi ovirati francosko akcijo, da pade Poincaréjev kabinet; ako se to ne zgodi, mora biti pripravljena, da se sama uniči, ali da se poniža pred Francijo in jo prosi za pogajanja.

Danes izgleda, da tudi po eventualnem Poincaréjevem padcu ne bo noben kabinet opustil okupacije, dokler ne dobi drugih garancij za nemška plačila, kajti na nemške obljube se danes nihče več ne zanese.

Francija je danes pripravljena na sledeči sporazum: Minimalna svoja reparacija, katere mora dobiti, je 36 milijard zlatih mark, a poleg tega se morajo Nemčiji šteti v breme še vsi zavezniški dolgi v Ameriki, kakor tudi medvojni krediti vojujočim se državam. Za jamstvo, da

Nemčija ne bo mogla napasti Francije, se ima ustanoviti »Porenska republika«, država pod upravo Nemčije, a pod nadzorstvom Zveze narodov.

Po vsem tem se da sklepati, da se Nemčija kljub vsem spretnostim ne bo mogla umakniti določbam versajskega miru in da se zavezniki v bodoče ne bodo dali varati. Energični koraki napram Nemčiji so na vidiku, kajti Nemčija bo v kratkem morala prositi za pogajanja, ker v današnjem stanju ne more več dolgo vzdržati. Kako se bodo razvijala ta pogajanja, se danes še ne da reči, a jasno je to, da bo iz končnih sklepov razvidna zmaga francoske in angleške industrije nad nemško, ki jo je upropastila pangermanska ideja.

Lajca so draga, meso je drago

zato uživajte »PEKATETE«, ki so enako redilne, kakor meso. So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

Trgovci in trgovski register.

(Konec.)

F. Družbe z omejeno zavezo.

S tem so obravnane v glavnih potezah trgovske družbe in družbe, ki jih navaja trgovski zakonik uveden z zakonom z dne 17. decembra 1862 štev. 1. d. z.

Razvoj gospodarstva v obče, posebej pa še razvoj trgovine je pokazal pozneje, da s trgovskim zakonom uvedene družbe ne zadoščajo, da je namreč treba družbe, ki bi imela fiksno glavnico, s kojo bi bilo skupno jamstvo družabnikov omejeno, na katero družbo bi pa bili družabniki osebno tesneje vezani, kakor je pa to pri delniških družbah. Iz tega vidika se je izdal zakon o družbah z omejeno zavezo z dne 6. marca 1906, štev. 58 d. z., sličen enakemu zakonu v Nemčiji obstoječemu že iz leta 1892 in popolnjenem leta 1898 z veljavo od 1. januarja 1900.

Ta zakon je pri nas že zelo udomačen. Od dne do dne rastejo družbe ustanovljene na podlagi citiranega zakona. Ustroj teh družb je precej sličen onemu delniških družb.

Družbe z omejeno zavezo se zamorejo ustanoviti v vsak zakonito dopusten namen, izključene so edino-le od zavarovalnih opravil in od delovanja kot politična društva. To so trgovske družbe v smislu trgovskega zakona in jih je vpisati v trgovski register sodišča, v čegar okolišju ima družba svoj sedež. Pred vpisom družba kot taka ne obstoji, če se pa že prej vrše opravila v imenu družbe, jamčijo vršitelji osebno in nerazdelno. Da se družba vpiše v trgovski register treba je prej:

1. skleniti družabno pogodbo;
2. nastaviti poslovodje, ki tvorijo družbino načelstvo.

Razun tega je treba državnega odobrenja družabne pogodbe (koncesijoniranja družbe), če je predmet družbe izvrševanje železniške koncesije, izdajanje zastavnih listin, ali fundiranih bančnih zadolžnic ali odpravljanje izseljencev.

Družabna pogodba, za katero je treba posvedočenja po notarskem aktu, mora določati trdnost in sedež družbe, predmet podjetja, višino temeljne ali osnovne glavnice in znesek, ki ga ima vsak družabnik vplačati na osnovno glavnico (osnovna vloga).

Tvrdba mora biti vzeta predmetu podjetja ali pa obsegati imena vseh družabnikov ali pa vsaj enega izmed njih, vedno pa mora imeti dodatno označbo: »družba z omejeno zavezo« in sicer besedo družba brez krajšanja. Osnovna glavnica mora znašati vsaj 20.000 K, osnovna vloga vsakega družabnika pa vsaj 500 K, vendar smejo biti vloge posameznih družabnikov različne.

Če prevzame družba od katerega izmed družabnikov imovinske predmete na račun osnovne vloge (poslovnega deleža), mora biti oseba tega družabnika, prevzeti predmet (aport) in njegova denarna vrednost v družbi pogodbi natančno označena.

Na vsako v gotovini plačljivo vlogo mora biti vplačana vsaj ena četrtina, vsekako pa 250 K.

Vpis družbe v trgovski register se izvrši z vpisom družabne pogodbe, pri čemur so vpisati tudi prijavljeni poslovodje in na osnovno glavnico vplačani zneski. Sodišče mora razglasiti v zakonu določene točke registrirane družabne pogodbe.

Organi družbe z omejeno zavezo so:

1. poslovodje (načelstvo);
2. nadzorstvo;
3. občni zbor.

Ad 1.) Družba mora imeti enega ali več poslovodij, katere imenujejo družabniki. Poslovodje smejo biti tudi druge osebe, ne le družabniki. S sklepom družabnikov se zamorejo poslovodje vsaki čas odstaviti.

Poslovodje zastopajo družbo sodno in izvansodno in sicer je za to in za podpisovanje družbe treba sodelovanja vseh poslovodij, če družabna pogodba drugače ne določa, ki zamore opravičevati za zastopanje in podpis sočasno samo nekateri izmed poslovodij ali pa vsakega posamezno. Če je več poslovodij, sme pogodba dati to pravico tudi enemu izmed poslovodij skupno z enim prokuristom. Določitev načina zastopanja več poslovodij je pa ob enem z vpisom njih nastavitve v trgovski register tudi vpisati v register in razglasiti.

Omejitev pravic poslovodij v zastopanju družbe je za poslovodje nasproti družbi obvezna, nasproti tretjim osebam pa nima pravnega učinka.

Poslovodje morajo skrbeti za redno vodstvo knjig in morajo v prvih treh mesecih poslovnega leta sestaviti računski zaključek, kateri rok se v družabni pogodbi zamore podaljšati do 6 mesecev.

Poslovodje morajo voditi tudi seznam družabnikov (deležno knjigo).

Izvrševanje družbinih opravil se sme prepustiti posameznim poslovodjem in drugim pooblaščenim ali družbinim uradnikom.

Ad 2.) Če znaša osnovna glavnica nad 1.000.000 K in število družabnikov nad petdeset, mora biti pri družbi nadzorovalni svet ali nadzorstvo. Razun tega zamore nastavitev nadzorstva določiti družabna pogodba.

Nadzorstvo obstoji najmanj iz treh oseb voljenih od družabnikov. Voljeni ne morejo biti v nadzorstvo poslovodje in družbini uradniki in njih sorodniki do druge stopinje.

Nadzorstvo ima nadzorovati poslovanje poslovodij, ima pravico vpogledati knjige in listine in presojsati računski zaključek, letno poročilo in razdelitev dobička. Ima tudi pravico odstavljati poslovodje in druge pooblaščenice in uradnike ter v prvem slučaju sklicati občni zbor.

Ad 3.) Sklepi družabnikov se vrše na občnem zboru, ki ima osebito pregledati in odobriti računski zaključek, razdeliti čisti dobiček, zahtevati vplačilo na osnovne vloge; povrniti izplačila, sklepati, če je podeliti prokuro ali trgovsko pooblastilo za ves obrat, presojsati in nadzorovati poslovodstvo, uveljavljati odškodninske zahteve nasproti poslovodjem ali nadzorstvu in sklepati pogodbe glede stalnih naprav za obrat ali glede nepremičnin za znesek presegaajoč eno petinko osnovne glavnice.

LISTEK.

Gustav Freytag.

Dati - Imeti.

(Nadaljevanje.)

»Naj torej ostane,« pravi trgovec in ginjen pogleda v vlažne oči ljubljene sestre. »Toda razen tebe je še nekdo v hiši, ki se mora varovati njegovega slabega vpliva.«

»Wohlfart,« veselo vzklikne Sabina; »za tega sem porok jaz.«

»Vedno si pripravljena, prevzeti odgovornost za koga, ti varuhinja naših gospodov. Torej je tudi on že v milosti pri tebi?«

»Nežnočuten je in pošten, z vso svojo dušo ti je vdan. Kako prikupljivo-skromno se je danes vedel, ko se je drugi na tak nesramni način šalil! In pogumen je! Le zanesi se nanj, bo že sam opravil s Finkom. Slučajno sem ga videla takrat, ko ga je Fink razžalil. V resnici ganljiv je bil. Tedaj sem si ga vtisnila v srce.«

»Kaj vse ima prostora v tem srcu!« se pošali trgovec. »Zdaj je celo že moj učenec zaklenjen vanj!«

Sabina prikima. »Saj je tudi moj učenec, saj je že po svojem očetu nekak otrok naše trgovine, za katerega smo že od nekdaj nekoliko skrbeli.«

»Prav je, da čutimo z njim; na ta način najprej pozabi na bridke udarce usode, ki so ga zadeli.«

Ob istem času je vstopil Fink, zvižgaje neko melodijo, k Antonu v sobo, ne sluteč nevihte v prvem nadstropju; brigal pa se je tudi vrlo malo za občufke, ki jih je vzbudil tamkaj. »Zaradi vas sem padel v nemilost, sinko moj!« je ob vstopu veselo zaklical. »Predstojnik se je strašansko hladno obnašal proti meni, in črnoglavka mi celi dan ni privoščila nikakega pogleda. Pošteni ljudje, toda do skrajnosti starokopitni. Ta Sabina ni povsem brez ognja, ponosna in dobrih lastnosti, toda tudi na njo pričenja počasi delovati ta večna enoličnost. — Wohlfart, vi ste že na tem, da postanete Mignon te pisarne, in mene bodo smatrali za vašega hudobnega duha. Toda to nič ne dè! Kljub temu greva jutri skupno v plavalno šolo.« In tako se je zgodilo. Od tega

časa je bilo Finku v zabavo, če je mogel vpeljevati prijatelja v svoje umetnosti. Sam ga je učil plavati, zahteval je, da je moral Anton tu pa tam sedeti na konja, in ga je z bratovskimi opomini prisilil, naj se na izposojenem konju vežba v jahalnih umetnostih. V svojem prijateljstvu je šel celo tako daleč, da je včasih sam zajezdil izposojeno mrho in prepustil svojega lastnega konja učencu za vajo. — Streljal je z Antonom v tarčo in mu celo grozil da mu bo preskrbel povabilo za lov, čemur pa se je Anton najodločnejše protivil.

Prijatelja je Anton plačeval za njegov trud s svojo najglobokejšo vdanostjo; bil je srečen, da je imel tovariša, katerega je lahko zaradi tolikih prednosti spoštoval in občudoval, in njegovi samozvesti je neizmerno dobro dèlo, ker je bil kot njegov zaupnik odlikovan pred tolikimi drugimi. Fink ni morda nič manj pridobil pri tem; kar je sprva delal samo iz kratkočasia, mu je kmalu postala potreba. Bili so za oba srečni večeri, če sta v razkošnem Finkovem stanovanju ali v skromni Antonovi sobi sedela drug nasproti drugemu in kramljala o

dnevni dogodljajih, razmotrivala svetovna vprašanja, ali pa tudi molče bila zatopljena vsak v svoje misli. Nato je pripovedoval Fink kako dogodbico iz svojega življenja, ali uganjal šale, razposajen kot mali deček, in Anton je zamaknjen sledil čilim mislim in drznim izrazom svojega izkušenega druga. — Iz te zaupljivosti je vzkliklo, prvokrat v življenju obeh, pristržno medsebojno mladostno prijateljstvo.

In vendar ni Anton nehal opazovati Finka in gospodično z nekakim lahkim nemirom. Nikoli ni s prijateljem govoril o tem, kar je v slutnji domneval, vedno pa je pričakoval, da se bo v sprednjem delu hiše nekaj dogodilo, zaroka, razkol med Finkom in trgovcem, ali kaka druga izvanrednost. Toda do ničesar takšnega ni prišlo; nespremenjeno so potekali slavnostni obedi pri dolgi mizi, nespremenjeno je ostalo obličje in vedenje Sabinino napram prijatelju in napram njemu. Zdelo se je, kot bi resno in marljivo delo v trgovini odganjalo od življenja hišnih članov vse nenavadne rodbinske dogodke, vse strasti in vse hitre izpremembe.

(Dalje.)

Iz naših organizacij.

Redni letni občni zbor Gremija trgovcev Celje se vrši v petek dne 20. aprila ob 19. uri v mali dvorani Narodnega doma s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika. 2. Čitanje zapisnika zadnje seje. 3. Poročilo tajnika, blagajnika in revizorjev. 4. Proračun in določitev doklad. 5. Sprememba pravil. 6. Volitev delegatov in namestnikov za občni zbor Zveze gremijev. 7. Slučajnosti.

Trgovski register.

V trgovski register so se vpisale firme: Slavenska banka, d. d. podružnica v Celju; Cizej & Rančigaj, trgovina z mešanim blagom v Gornji Radgoni; Tovarna ogledal in brusnega stekla d. d. v Mariboru; Počivalnik & Žerak, trgovina z mešanim blagom v Spodnji Rečici v Savinjski dolini.

V zadrugi register sta se vpisali zadrugi: Posojilnica in hranilnica za Apačko kotlino v Apačah, r. z. z n. z.; Produktivna zadruga za lesno industrijo v Celju, r. z. z o. z. Izbrisali sta se: »Samopomoč«, gospodarska zadruga javnih nameštencev in upokojencev v Gornjem gradu in Živinorejska zadruga za novomeško okolico.

Razno.

Sedmi švicarski velesej se vrši v dneh od 14. do 24. aprila v Baslu in so vsem interesentom prospekti v pisarni Zveze gremijev med uradnimi urami na razpolago. (Gradišče št. 17./I.)

Znižanje železniških tarif v Čehoslovaški. Komisija za železniške tarife v Čehoslovaški je predlagala ministru saobraćaja, da zniža železniške tarife osobično za prevoz kemičnih produktov, lesa in živeža.

Povišanje železniških tarifov na Mažarskem. Dne 13. aprila se bodo osebni tarifi na vseh državnih in zasebnih železnicah, kakor tudi na parobrodih povišali za 50 odstotkov.

Lelošnja setev v Jugoslaviji. Na podlagi uradnih podatkov poljedelskega ministristva je bilo posejano z zimsko setvijo 1.937.000 ha. Od tega odpade 1.500.000 ha na pšenico, 200.000 ha na ječmen, 155.000 ha na rž, 50.000 ha na oves.

Družba južne železnice ima glavno skupščino dne 17. maja ob 10. uri na Dunaju v Industriehausu.

Tržna poročila.

Novosadska blagovna borza (12. t. m.): baška pšenica poldrug vagon 456, 77-78 kg duplikat kasa en vagon 450,

ječmen ponudba 320, oves 3 vagoni po 290-292.50, kuruza promptno 2 vagona po 252.50, sremska dva in pol vagona po 281.25, kuruza baška 4 odst. duplikat kasa en vagon 252.50, kvalitativno garantirana, za april, 5 vagonov po 260, ponudba za maj 262, za maj ab Tisa 5 vagonov po 260, fižol beli 1 vagon 466.25, pšenica »00« 1 vagon 662.50, »2« dva in pol vagona po 632.50, »6« poldrug vagon 512.

Zagrebski žitni trg (11. t. m.) Postavljeno baška odnosno vojvodinska postaja nolirajo: pšenica 460-465, kuruza žolta 270-275, rž 362.5-387.5, ječmen za pivovarne 325-350, za krmo 300-310, oves 290-300, fižol pisani 450-500, beli 450-500, pšenična moka »0« 675.50 do 712.50, »2« 662.50-675.50, »4« 637.50-662.50, za krmo 225-250, olroba drobni 170-180, debeli 230-250. — Tendence mirna.

Cene kolonijalnemu blagu na tržiščem trgu so bile zadnje dni sledeče: Kava: Rio 7, 6 lir, Rio 6, 6.10 lir, Rio 5, 6.30 lir, Rio 4, 6.40 lir, Rio 3, 6.60 lir, Santos 7.25 lir; sladkor: kocke 3.18 lir, kristal 3.10 lir; riž: Karolina 2.25 lir, italijanska glaze 2.12 lir, Saigon 1.50 lir, Barma 1.50 lir, Bruch 1.43 lir, Soja olje 5 lir, čokolada 6.70 lir.

Žitni trg v Češkoslovaški. Cene žitu na češkoslovaških tržiščih so bile zad-

nje dni približno sledeče: pšenica 175 čsl. kron, rž 115 čsl. kron, ječmen 135 čsl. kron, oves 130 čsl. kron, kuruza 120 čK, pšenična moka štev. 0 315 čK.

Pelin
Najboljše sredstvo
za čiščenje in beljenje

Raznovrstne šolske zvezke
za srednje, obrtne in osnovne šole, kompendije, dnevnik in beležnice, raznovrsten papir in vse šolske in pisar. potrebščine dobavlja najceneje
TISKARNA „SAVA“, KRANJ.
Pozor! Za trgovce posebno ugodne cene!

IVAN ZAKOTNIK
Telefon št. 379. mestni tesarski mojster Telefon št. 379.
LJUBLJANA, Dunajska cesta 46.

Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.

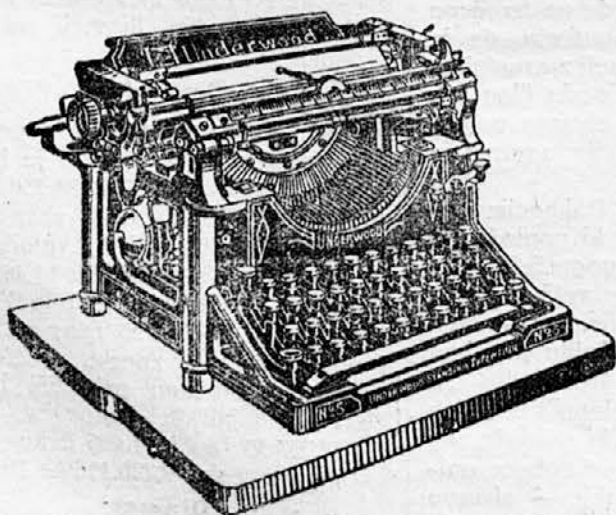
Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga.

Tovarna furnirja.

Elektrotehnično podjetje Leop. TRATNIK
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 25
Naprava kompletnih elektrarn za vsako napetost. — Zaloga raznih strojev, svetil, žarnic in inštalacijskega materiala. — Popravila elektromotorjev.
Naslov za brzojavke: Motor Ljubljana.
Načrte in proračune na zahtevo.

Underwood najboljši ameriški pisalni stroj sedanosti! **Opalograph** razmnoževalni aparat, razmnožuje strojno in ročno pisavo potom neizbrisljive steklene plošče

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo
The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.
Moderno vrejena popravilnica vseh pisal. strojev.

Usnjarski strokovnjak
praktično preizkušen za uspešno obdelavanje in brzostrojenje kož, se oferira. — Dopisi na upravništvo „Trg. lista“ pod „Poslovodja I“.

Gradbeno podjetje
Ing. Dukić in drug
= Ljubljana =
Bohoričeva ulica 24

Fran Ravnika
Ljubljana
Linhartova ul. 25
Stavbeno in umetno tesarstvo, stavbeno mizarstvo, parna žaga in lesna industrija.
Telefon št. 415.
Pošt. čk. zavod št. 11.428.
Prevzemanje zgradb, hiš, vil, stolpnih streh, vrtnih utic, balkonov, verand, stopnic, vrat, oken, mrežaste nosilnice za industrijske stavbe, za večje razpetine od 12 do 40 metrov po mojem sistemu.

Priporočamo:
JOSIP PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
Najboljši šivalni stroji v vseh opremah Gritzner, Kaiser, Adler za rodbinsko in obrtno rabo, istotam igle, olje ter vse posamezne dele za vse sisteme.
Na veliko in malo!

J. BALOH
galanterija, drobnarije, papir, pletarski izdelki
Na debelo in drobno
MARIBOR, Gra 3

Na veliko in malo!
Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rinčice, podloge (belgier), nadalje potrebščine za krojače in šivilje, gumbes, sukanec, vezanine, svilo, tehnične decimalne in balančne najceneje pri
JOSIP PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Franc Erjavec
pri „ZLATI LOPATI“
trgovina z železnino in cementom
Ljubljana, Valvazorjev trg 7
preje Hammerschmidt (Mühlstein) nasproti križanske cerkve.

Drago Cerlini
Celje Slovenija
Tuernica samovoznic in drugih modnih predmetov.
Točna posrežba.
Export.

ŠTAMPILJE
vseh vrst
CIRIL SITAR
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 15

AVTO
bencin, pnevmatika, olje, masi, vsa popravila in vožnja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi
Jugo-Avto, d. z o. z. v Ljubljani.

TONEJC & ROZMAN, MARIBOR.
Tomaževa žlindra, kalijeva sol, kajnit, koks za kovače ter livarne, bencin in ameriški petrolej vedno v zalogi.
Čilski soliter, žeplo in modra galica.